

Miért kell foglalkoznunk az ageizmussal az egészségügyi és szociális szakmákban?

Kerülő Judit

Nyíregyházi Egyetem; Nemzeti Művelődési Intézet; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5967-7644>

Kulcsszavak: Active Ageing Index, AAI, ageizmus, egészségügy, szociális ellátás

A várható élettartam növekedésével világszerte megnőtt az idősök népességbeli aránya. Úgy az egyén, a közösség, mint a társadalom számára fontos, hogy ez a korosztály milyen életminőségben éli az életét. Az egészségügyi és szociális területen dolgozó szakemberek munkájának meghatározó résztvevői a 65 éven felüli emberek. Sokat és sokszor találkoznak velük, kialakul egy kép róluk.

A 21. század demográfiai változásai jellemzően két irányban történnek, egyrészt csökken a születések száma, másrészt a tudományos kutatások, az egészségügyi, diagnosztikai, gyógyító eljárások fejlődésének következményeként, különösen a nők esetében, a várható élettartam folyamatos növekedését igazolják a számok. Ez az egyén oldaláról kedvező változás ugyanakkor a társadalom számára egészségügyi, szociális és gazdasági szempontból egyaránt jelentős problémát okoz, okozhat. Az idősödő világ felveti azokat a kérdéseket is, vajon változik-e az egyre nagyobb létszámú hatvanöt év felettiekről alkotott kép vagy még mindig, ahogy ezt Nagy Britanniában a gyalogátkelőhelyek előtti figyelmeztető táblán láthatjuk, két hajlott hátú, bottal közlekedő alak piktogramjával jelölik az idősödő embereket. Ha egy kisgyerekek számára készült mesekönyvet lapozunk fel, ott is a nagymamákat ábrázoló képeken szintén hajlott hátú, ősz hajú, orrára lecsúszó szemüveggel, hintaszékben kötögető néniket láthatunk.

A szakemberek a sikeres öregedésre hívják fel a nyugdíjaskort betöltő és megváltozott foglalkozási aktivitású emberek figyelmét. Az idősökkel való szakpolitika eredményességének mérésére többfajta mérőszámot is kidolgoztak, ezek közül Európában a leggyakrabban az Aktív Idősödés Indexe (Active Ageing Index, AAI) mutatót használják. Az index megfogalmazta a sikeres öregedés képletét is, mely szerint ebben a foglalkoztatásnak kb. 35 százalékos, a társadalmi részvételnek (önkéntesség, családi szerepek, politikai aktivitás) szintén 35 százalékos, a független egészséges és biztonságos életnek 10 százalékos (fizikai aktivitás, fizikai biztonság, egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, pénzügyi biztonság, élethosszig tartó tanulás) és a képességnek, a támogató környezetnek (az aktív életre várható élettartam, egészségben várható élettartam,

mentális jóllét, társadalmi kapcsolatok, tanulási képesség és az infokommunikációs eszközök használata) 20 százalékos szerepe van. Hogy hogyan járulhatnak hozzá a sikeres öregedéshez az egészségügyi és szociális szakemberek, erről szól az előadás.

A szerző két oldalról is érintett a témában, egyrészt maga is ennek a korosztálynak a tagja, másrészt közel 10 éve tart előadásokat, vezet szemináriumokat, tréningeket szeniorok számára. A velük készült interjúk feldolgozásával válaszol a címben feltett kérdésre, azaz miért is kell foglalkozniuk az ageizmussal az egészségügyben és a szociális területen dolgozó szakembereknek.